

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 12. januar 2024

Sak: 2023/1098

Klager: A

Klagemotpart: Fagne AS

Saken gjelder: Klage på vedtak i uenighet om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier

Saken gjelder klage over vedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi («RME») datert 29. august 2023 i uenighetssak mellom A og Fagne AS om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. RME slo fast at Fagne AS kunne benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier jf. kontrollforskriften § 17-9, og at tarifferingen var i samsvar med avregningsforskriften § 7-1a. Energiklagenemnda opprettholdt RMEs vedtak.

Energiklagenemndas medlemmer:

Nemndsleder Per Conradi Andersen og nemndsmedlemmene Morten Sundt og Tormod Anders Sletten

1 Sakens bakgrunn

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 29. august 2023 vedtak i uenighetssak mellom A (heretter «klager») og Fagne AS (heretter «nettselskapet») om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier. I vedtaket ble det slått fast at nettselskapet kunne benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier jf. forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen av 11. mars 1999 nr. 302 (kontrollforskriften) § 17-9. RME kom også frem til at nettselskapets tariffing var i samsvar med forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. av 11. mars 1999 nr. 301 (avregningsforskriften) § 7-1a.
- (2) Saken ble brakt inn for RME av klager den 18. mai 2023. RMEs kompetanse til å avgjøre uenighetssaker er regulert i forskrift av 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) § 4-13. Klager mente at nettselskapet ikke kunne benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier etter kontrollforskriften § 17-9. Bestemmelsen gir nettselskapene anledning til å hente inn et standardbeløp på kroner 1500 for merkostnader knyttet til håndteringen og kontrollen av måleverdier for kunder som ikke har fjernavlest måler. Klager mente at denne tariffen utgjorde en dobbeltbetaling fordi denne kostnaden allerede var dekket av fastleddet i nettleien. Videre hevdet klager at han ikke hadde bestilt kontrolltjeneste etter kontrollforskriften § 17-9, og at nettselskapet heller ikke hadde

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

utført denne. Tariffen var dermed forskuddsbetaling i strid med avregningsforskriften § 7-1a.

- (3) RME sendte ut forhåndsvarsel om vedtak den 29. juni 2023. Nettselskapet hadde ikke kommentert klagen, men RME vurderte det slik at hensynet til kontradiksjon likevel var ivaretatt.
- (4) RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet den 29. august 2023. Vedtaket lød som følger:

«1. Fagne AS har anledning til å benytte seg av tariff for ikke-fjernavleste måleverdier, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-9.

2. Fagne AS tarifferer tariff for ikke-fjernavleste måleverdier i samsvar med forskrift om kraftomsetning og nettjenester § 7-1a.»

- (5) Klager klaget på vedtaket i brev datert 10. september 2023. Nettselskapet ble orientert om klagen av RME i brev av 12. september 2023, men innga ingen merknader.
- (6) RME vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling den 27. november 2023.
- (7) Klager og klagemotpart har i brev datert 28. november 2023 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (8) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 12. januar 2024.

2 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (9) I vedtaket redegjør RME innledningsvis for bakgrunnen for klagen og gjengir klagers anførsler. RME vurderer at saken reiser to spørsmål. Det første spørsmålet er om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier utgjør en dobbeltbetaling fordi kunden betaler fastledd i nettleien. Det andre spørsmålet er om tariffen for ikke-fjernavleste måleverdier faktureres som forskuddsbetaling.
- (10) RME viser til at nettleiens fastledd skal dekke nettselskapets kundespesifikke kostnader, og skal differensieres basert på kundens etterspørsel etter effekt. Klager har i dette tilfellet AMS-måler uten aktiv kommunikasjonsenhet, som påfører nettselskapet merkostnader gjennom håndtering og kontroll av de ikke-fjernavleste verdiene. Tariffene for nettleiens fastledd og merkostnadene etter kontrollforskriften § 17-9 er altså ikke de samme. RME viser i denne sammenheng til at RME årlig beregner en tillatt inntekt for hvert nettselskap, og at denne reguleringen gjør at nettselskaper som benytter seg av tariff etter kontrollforskriften § 17-9 ikke kan kreve den samme inntekten gjennom den ordinære nettleien. RME ser det slik at nettselskapet kan benytte seg av tariff etter kontrollforskriften § 17-9 i dette tilfellet, og at denne tariffen ikke er en dobbeltbetaling.
- (11) RME gjennomgår deretter spørsmålet om tariff etter kontrollforskriften § 17-9 utgjør en forskuddsbetaling i strid med avregningsforskriften § 7-1a. Ifølge avregningsforskriften § 7-1a skal nettjenester faktureres etterskuddsvis. RME forstår klager slik at han mener

at nettselskapet ikke har utført stedlig kontrollavlesing av måleren og dermed ikke kan fakturere for denne tjenesten. RME viser til at tariff etter kontrollforskriften § 17-9 er et standardbeløp for merkostnader knyttet til håndtering og kontroll av ikke-fjernavleste måleverdier, og at det ikke stilles krav om at tjenesten er særskilt bestilt. Gebyret innebærer ikke at den enkelte kunde betaler for en enkelt aktivitet utført av nettselskapet, men at hver kunde betaler for sin del av merkostnadene som nettselskapet totalt sett har tilknyttet denne kundegruppen. Verken kontrollforskriften § 17-9 eller avregningsforskriften § 7-1a oppstiller noe krav om stedlig kontrollavlesing, og det er opp til nettselskapet selv å vurdere hvordan kontroll av måleverdiene blir gjennomført. Nettselskapet må selv vurdere om det er nødvendig med årlig stedlig kontroll for å oppfylle kravet om at målepunkt skal måles og avleses minimum én gang i kalenderåret jf. avregningsforskriften § 3-3 andre ledd. Etter avregningsforskriften § 7-1a andre ledd skal forbrukeren faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning. Denne plikten gjelder uavhengig av når nettselskapet velger å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste etter kontrollforskriften § 17-9. RME kommer til at nettselskapets tariffing av tariff er i samsvar med avregningsforskriften § 7-1a.

- (12) Når det gjelder klagers anførsel om at tariffen er i strid med lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. av 9. januar 2009 nr. 2 (markedsføringsloven) § 11, viser RME til at spørsmålet ligger utenfor deres myndighetsområde.
- (13) RME vurderer ikke klagers anførsel om at installasjon av AMS-måler utgjør urettmessig overvåkning konkret, men viser til Datatilsynets brev av 30. mars 2022, ref. 20/04691-27, der det står at krav om legeerklæring for fritak fra AMS-måler ikke strider mot personvernregelverket.

3 Klagers anførsler

- (14) Klager har i det vesentlige anført:
- (15) Klager anfører for det første at nettselskapets bruk av tariff etter kontrollforskriften § 17-9 utgjør en dobbeltbetaling. Han mener at han allerede betaler for denne tjenesten via nettleiens fastledd, og viser til at nettselskapet har ansvar for at innmating og uttak av kraft i målepunkt blir målt og avlest jf. avregningsforskriften § 3-3 første ledd. Ansvar for måleravlesning er en primærtjeneste som må være dekket av nettleiens fastledd jf. kontrollforskriften § 14-2 tredje ledd.
- (16) Klager anfører for det andre at nettselskapet har fakturert ham for en kontrolltjeneste etter kontrollforskriften § 17-9 som han ikke har bestilt og som nettselskapet heller ikke har utført. Dette anser han som forskuddsbetaling i strid med avregningsforskriften § 7-1a.
- (17) Klager krever videre å få dokumentasjon av nettselskapets merkostnader knyttet til manuell avlesing jf. kontrollforskriften § 13-5.
- (18) Videre viser klager til formålsparagrafen i energiloven § 1-2 som støtte for sine anførsler. I bestemmelsen står det at det at loven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte og at det i denne sammenheng skal tas hensyn til «*private interesser*» som blir berørt.
- (19) Klager anfører for øvrig at tariff for ikke-fjernavleste måleverdier er i strid med markedsføringsloven § 11 første ledd bokstav a der det står at det er forbudt å kreve

betaling for varer, tjenester eller ytelser uten etter avtale. Videre mener klager at installering av AMS-måler (avanserte måle- og styringssystemer) vil medføre en overvåkning av det private hjem som kun hjemmets eier kan godta.

4 Energiklagenemndas vurdering

- (20) Saken gjelder klage over vedtak fattet av RME den 29. august 2023 i uenighets sak mellom A og Fagne AS om tariff for ikke-fjernavleste måleverdier.

Spørsmål om dobbeltbetaling

- (21) Klager anfører at tariff etter kontrollforskriften § 17-9 utgjør en dobbeltbetaling fordi han allerede betaler for denne tjenesten gjennom nettleiens fastledd.
- (22) Nemnda påpeker at den økonomiske reguleringen av nettselskapene har som formål at nettet skal driftes, utnyttes og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell og effektiv måte. Prinsippet bak fastsettelsen av nettleien er at den skal reflektere kostnaden ved kundens bruk av nettet. Nettselskapene har anledning til å kreve et gebyr for manuell avlesing av målere, for å dekke kostnadene for kundegruppen som ikke benytter seg av nettselskapets standardssystem for avlesning gjennom AMS. Dette har nemnda slått fast i flere tidligere avgjørelser, blant annet sak 2022/0723.
- (23) Manuell avlesning må betegnes som en særskilt tjeneste som normalt ikke ytes nettselskapenes kunder. Denne tariffen kunne tidligere kreves etter kontrollforskriften § 17-6. Nemnda viser til tidligere vedtak om dette, blant annet sakene 2021/0969, 2021/1954 og 2023/0165. I dag er denne tariffen direkte regulert i kontrollforskriften § 17--9. Som nevnt ovenfor er tariffen fastsatt standardisert for å dekke merkostnadene nettselskapene har ved å håndtere og kontrollere slike måleverdier. Nemnda legger til grunn at det ikke foreligger dobbelfakturerings ved at klager faktureres både for ordinær nettleie og gebyr for manuell avlesning.

Spørsmål om standardgebyr utgjør forskuddsbetaling i strid med avregningsforskriften

- (24) Klager anfører at han ikke har bestilt kontrolltjenesten etter kontrollforskriften § 17-9 og at nettselskapet heller ikke har utført denne. RME tolker klager slik at han mener at det ikke er foretatt en stedlig kontrollavlesing av måleren hans. Tariffen utgjør ifølge klager forskuddsbetaling i strid med avregningsforskriften § 7-1a.
- (25) I avregningsforskriften § 7-1a første og andre ledd står det:
- (26) *«Nettselskapet har ansvar for at fakturering av forbrukere foregår i henhold til regler i denne forskrift.*

Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. Fakturering av nettjenester til forbrukere med timemåler skal skje på grunnlag av faktisk forbruk med timesoppløsning.»

- (27) Utgangspunktet etter bestemmelsen er at kunder skal faktureres etterskuddsvis. Tariffen i kontrollforskriften § 17-9 er imidlertid standardisert, og ikke en tjeneste som normalt ytes nettselskapenes kunder. Kontrollforskriften stiller ikke krav om at kunden har bestilt avlesningstjenesten særskilt.

- (28) Når det gjelder stedlig kontrollavlesing, viser nemnda til avregningsforskriften § 3-3. Her fremgår det at alle målepunkter skal avleses minimum én gang i kalenderåret. Verken avregningsforskriften § 3-3, § 7-1a eller kontrollforskriften § 17-9 stiller krav om fysisk stedlig kontrollavlesing. Det er opp til nettselskapet å vurdere hvordan kontroll av måleverdiene blir gjennomført. Hvorvidt det kreves at nettselskapet selv møter opp for å foreta en stedlig kontroll, eller om det er tilstrekkelig å få tilsendt måleverdiene, er opp til nettselskapet å vurdere jf. nemndas avgjørelser i sakene 2023/0165 og 2023/0219. Nemnda kan derfor ikke se at det er et vilkår om stedlig kontroll for å kreve tariff etter kontrollforskriften § 17-9
- (29) Videre viser nemnda til at gebyret for manuell avlesing ikke innebærer at den enkelte kunde betaler for en enkelt aktivitet utført av nettselskapet. Hver kunde betaler for sin del av merkostnadene nettselskapet har tilknyttet denne kundegruppen. Dette omfatter også kostnadene knyttet til håndtering av data som innkommer fra måling som ikke er automatisert. Den standardiserte tariffen skal ikke representere en individuell fakturering av de konkrete faktiske kostnadene knyttet til den enkelte kunde jf. sakene 2023/0165 og 2023/0219.

Spørsmål om plikt til å oppgi beregningsgrunnlag

- (30) Klager har fremsatt krav om å få dokumentasjon for nettselskapets merkostnader knyttet til manuell avlesing etter kontrollforskriften § 17-9. Kravet er begrunnet i kontrollforskriften § 13--5.
- (31) Tariffen er fastsatt som et standardbeløp i kontrollforskriften § 17-9 og etter nemndas syn må det være en klar forutsetning at plikten til å informere kunden om beregningsgrunnlaget ikke gjelder ved fastsettelse av et slikt standardgebyr. Gebyret er fastsatt i forskrift nettopp for å gi både nettkunde og nettselskap et forhåndsbestemt beløp og å unngå konkrete og ressurskrevende beregninger for den enkelte sluttkunde. Det er opp til det enkelte nettselskap å sørge for at gebyret dekker de faktiske kostnadene. Nemnda bemerker også at standardbeløpet er satt noe under det nivået nettselskapene selv har fastsatt tariffen til tidligere, av hensyn til at kunder uten fjernavlesning ikke skal få en urimelig høy tariff. Nettselskapet har valgt å ta tariffen i bruk og kan da verken kreve inn mer eller mindre enn kroner 1500 eksklusiv merverdiavgift per år – uavhengig av sine faktiske merkostnader.

Øvrige anførsler

- (32) Klager anfører at kontrolltjenesten etter kontrollforskriften § 17-9 er i strid med markedsføringsloven § 11 første ledd bokstav a, og at installasjon av AMS-måler utgjør overvåking som kun hjemmets eier kan godta. RME har vist til at spørsmål om markedsføringsloven ligger utenfor RMEs myndighetsområde, og at det er Forbrukertilsynet som er riktig forvaltningsorgan for slike spørsmål. Energiklagenemnda er her enig med RME og viser til at nemnda behandler klager over enkeltvedtak truffet av RME med hjemmel i energiloven og naturgassloven, jf. forskrift om Energiklagenemnda § 1. Når det gjelder anførselen om at automatiske strømmålere medfører overvåking, forstår nemnda dette som at klager sikter til at nettselskapet mangler behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen. Med behandlingsgrunnlag menes et rettslig grunnlag for å behandle personopplysninger, slik som hjemmel i lov eller forskrift. Nemnda viser til at spørsmål om personvern ligger til Datatilsynet å vurdere. Nemnda tar derfor ikke stilling til de nevnte problemstillingene. Nemnda legger

til grunn at nettselskapene etter mottak av informasjon fra strømmålere må følge gjeldende regelverk knyttet til oppbevaring av personopplysninger.

5 Vedtak

(33) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

- 1. Klagen tas ikke til følge.**
- 2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202308849-3 av 29. august 2023 stadfestes.**

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 12. januar 2024

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Tormod Anders Sletten
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur